

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освітньо-професійна програма
Германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська

Першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
(035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська)
галузь знань 03 Гуманітарні науки

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ФАКУЛЬТЕТУ

Заступник голови вченої ради
_____ Олександр БЕЗКРОВНИЙ

(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Програма атестації
набуває чинності з 1 вересня 2021 р.
в. о. декана _____ Олександр БЕЗКРОВНИЙ

(розпорядження № 53 від 31 серпня 2021 р.)

Полтава, 2021

I. Преамбула

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки.

ВНЕСЕНО кафедрою гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету 30 серпня 2021 р. протокол № 1.

РОЗРОБНИКИ:

Сизоненко Наталія Миколаївна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін;

Тагільцева Яніна Михайлівна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін;

Сільчук Олеся, к. пед. н., доцент, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін;

Воловик Лариса, к. філол. н., доцент, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін;

Савенкова Олена, старший викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін.

СХВАЛЕНО науково-методичною радою спеціальності «Філологія» Полтавського державного аграрного університету 31 серпня 2021 р., протокол № 1.

ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	4
2. Вимоги до атестаційного екзамену	5
3. Оцінювання рівня якості підготовки	7
4. Порядок присвоєння кваліфікації	9
5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації	9

Вступ

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки» (далі – Програма атестації) – це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки, рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти України першого рівня вищої освіти ступеня бакалавр галузі 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) та відповідною освітньо-професійною програмою.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури та методи проектування регламентованих засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної підготовки здобувачів вищої освіти;
- процедури та форми організації атестаційного екзамену;
- процедури та критерії оцінювання якості підготовки здобувачів вищої освіти.

1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

1.1. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузь знань 03 Гуманітарні науки для першого рівня вищої освіти та освітньо-професійною програмою Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

1.2. Атестація здійснюється на підставі оцінювання якості засвоєння освітньо-професійної програми, рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей бакалавра філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

1.3. Принципами формування і реалізації методик, призначених для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнення результатів навчання та

сформованості програмних компетентностей осіб, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

1.4. Атестація у формі атестаційного екзамену здійснюється відповідно до вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузь знань 03 Гуманітарні науки для першого рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки.

1.5. У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у професійній діяльності у галузі перекладу, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук в умовах невизначеності та складності оточуючого середовища.

1.6. Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузь знань 03 Гуманітарні науки та освітньо-професійної програми Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки здійснюється Екзаменаційною комісією зі спеціальності Філологія, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету (далі – ЕК).

2. Вимоги до атестаційного екзамену

2.1. Атестаційний екзамен повинен забезпечувати оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузь знань 03 Гуманітарні науки та освітньо-професійною програмою Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки.

2.2. Атестаційний екзамен передбачає виконання комплексу атестаційних завдань.

Засобами оцінювання рівня професійних знань, умінь та навичок бакалавра, ступеня сформованості його професійних компетентностей є:

практичні завдання в усній (говоріння за темою поданого повідомлення, виконання усного перекладу з іноземних мов (англійська та німецька) на державну) та в письмовій формі (виконання завдання на письмовий переклад з державної мови на іноземні (англійську та німецьку)).

2.3. Формою проведення атестаційного екзамену є поєднання усної та письмової форм.

2.4. Інформаційною базою формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки є зміст програм навчальних дисциплін, зокрема «Практичний курс першої іноземної мови (англійська)», «Практичний курс другої іноземної мови (німецька)» «Переклад різногалузевих текстів: економічних, юридичних, науково-технічних, суспільно-політичних, дипломатичних англійською мовою», «Переклад різногалузевих текстів: економічних, юридичних, науково-технічних, суспільно-політичних, дипломатичних німецькою мовою», що формують результати навчання та систему компетентностей бакалавра філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

2.5. Засоби об'єктивного контролю формуються шляхом структурування змісту навчальних дисциплін, що формують результати навчання та систему компетентностей фахівця і виносяться на атестацію (наведені у навчальному плані підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки).

2.6. Під час атестаційного екзамену здобувач вищої освіти повинен продемонструвати належний рівень досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей, що визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузь знань 03 Гуманітарні науки для першого рівня вищої освіти та освітньо-професійною програмою Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки.

2.7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання правил і процедури проведення атестаційного екзамену шляхом:

- уніфікації умов проведення, засобів оцінювання, методик оброблення результатів та форм їхнього подання;
- інформаційно-консультативної та психологічної підготовки здобувачів вищої освіти до атестаційного екзамену;
- використання критеріїв об'єктивного оцінювання.

2.8. Комплекс засобів оцінювання формується випусковою кафедрою самостійно та за кількісними і якісними параметрами повинен бути презентативним, охоплювати увесь масив Програми атестаційного екзамену, затвердженої в установленому порядку.

2.9. Програма атестаційного екзамену формується відповідно до освітньо-професійної програми Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки, містить вступ (розкривається мета та зміст програми) та зміст навчальних дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, що виносяться на атестацію та список рекомендованих інформаційних джерел.

2.10. Програма атестаційного екзамену за освітньо-професійною програмою Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки відтворює основні функціональні складники компетентнісної моделі фахівця, відповідає принципам валідності, наукової насиченості, інформативності, інноваційності, націлена на вирішення спеціалізованих завдань та практичних проблем, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.11. Випускова кафедра забезпечує членів ЕК алгоритмізованими рішеннями атестаційних завдань з фонду засобів оцінювання.

3. Оцінювання рівня якості підготовки

3.1. Оцінювання рівня якості підготовки бакалавра філології за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) здійснюють члени ЕК на основі встановлених правил, принципів (об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації, з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей.

3.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки бакалавра є набута система компетентностей бакалавра філології за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) відтворена у процесі говоріння за темою поданого повідомлення, виконання усного перекладу з іноземних мов (англійська та німецька) на державну, виконання завдання на письмовий переклад з державної мови на іноземні (англійську та німецьку).

3.3. Результати оцінювання рівня якості підготовки бакалавра філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська повинні довести, що випускник:

– має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у сфері перекладацької діяльності;

– вміє розв'язувати складні та непередбачувані завдання і проблеми щодо

предмету професійної діяльності, що вимагає самостійного збирання та інтерпретації інформації, вибору методів та засобів вирішення, застосування інноваційних підходів.

3.4. Рівень якості підготовки бакалавра визначається з використанням комплексної системи оцінювання: за 100-бальною, 4-бальною, та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»).

3.5. Підсумкова оцінка комплексного атестаційного екзамену є середньозваженою оцінкою за кожен з етапів (70 % за усну частину і 30 % за виконання письмового перекладу).

3.6. Критерії оцінювання письмового перекладу:

– «відмінно» (90 – 100 балів, А – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти уміє перекладати тексти у відповідності до комунікативного завдання, правильно використовує лексичні одиниці та граматичні структури;

– «добре» (82 – 89 бали, В – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти уміє перекладати тексти, припускається кількох помилок при використанні вивчених граматичних структур; допущені помилки не порушують сприйняття змісту тексту;

– «добре» (74 – 81 бали, С – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти уміє перекладати тексти, проте використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, припускається помилок, які ускладнюють розуміння тексту;

– «задовільно» (64 – 73 бали, D – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти перекладає тексти, припускається великої кількості помилок;

– «задовільно» (60 – 63 бали, E – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти може перекласти окремі частини тексту, припускається великої кількості помилок;

– «незадовільно» (35 – 59 балів, FX – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти намагається перекласти окремі частини тексту, але припускається великої кількості помилок, які унеможливають розуміння тексту;

– «незадовільно» (1 – 34 балів, F – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти не може виконати письмовий переклад тексту.

3.7. Критерії оцінювання результатів практичного ситуаційного завдання, відтворених у процесі говоріння за темою поданого повідомлення, виконання усного перекладу з іноземних мов (англійська та німецька) на державну:

– «відмінно» (90 – 100 балів; А – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти уміє подати інформацію відповідно до комунікативного завдання, правильно використовує лексичні одиниці та граматичні структури;

– «добре» (82 – 89 бали, В – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти уміє подати інформацію відповідно до комунікативного завдання, припускається незначних лексичних та граматичних помилок; допущені помилки не порушують сприйняття змісту;

– «добре» (74 – 81 бали, С – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти подає інформацію відповідно до комунікативного завдання, проте використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, припускається помилок, які

ускладнюють розуміння змісту;

– «задовільно» (64 – 73 бали, D – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти подає інформацію відповідно до комунікативного завдання, проте припускається великої кількості помилок;

– «задовільно» (60 – 63 бали, E – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти частково подає інформацію відповідно до комунікативного завдання, проте припускається великої кількості помилок;

– «незадовільно» (35 – 59 балів FX – за шкалою ЄКТС) – здобувач вищої освіти подає інформацію невідповідно до комунікативного завдання, використовує дуже обмежений запас лексики та граматичних структур, припускається помилок, які роблять неможливим розуміння змісту;

– «незадовільно» (1 – 34 балів, F – за шкалою ЄКТС) – у здобувача вищої освіти подання інформації відповідно до комунікативного завдання викликає великих труднощів.

4. Порядок присвоєння кваліфікації

За результатами успішного складання атестаційного екзамену ЕК приймає рішення про присвоєння кваліфікації бакалавр філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська і про видачу випускнику диплома державного зразка.

5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) галузь знань 03 Гуманітарні науки» базується на:

– Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;

– Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;

– Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 «Філологія» від 20.06.2019 № 869. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-bakalavr.pdf>;

– Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 № 1648) «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>;

– Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>;

- Національний освітній глосарій: вища освіта. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>;
- Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська галузь знань 03 Гуманітарні науки. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5759/opp-filologiya-2020.pdf>;
- Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії;
- Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Полтавській державній аграрній академії;
- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавській державній аграрній академії;
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавській державній аграрній академії (нова редакція);
- Положення (нова редакція) про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму в Полтавській державній аграрній академії;
- Положення (нова редакція) про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавській державній аграрній академії.